

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

ANNEDALSKYRKAN VID SLOTTSSKOGEN I GÖTEBORG. — FOTOGRAF A. HARTMAN.

17:DE ÅRG.

DEN 3 SEPTEMBER 1916

N:O 49

Foto. Flodin, Stockholm.

M. Strömberg

Kliché: Bengt Silfverberg.

OTTO STRÖMBERG.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den 21 augusti fyllde en af Uplands ledande män, tillika en af vårt lands på det industriella området mest framstående, bruksdisponenten O. M. Strömberg, sextio år. Bland de hyllningar som därvid kommo honom till del märktes särskildt öfverlämnandet af ett minnesalbum från tjänstemän och förmän "till minne af hans mångåriga ledning af Österby gamla bruk och med tack för human chefsfärning".

Otto Mauritz Strömberg är född i Örebro den 21 augusti 1856. Hans anträd går tillbaka till en finländsk bondesläkt, som emellertid redan omkring år 1700 öfverflyttade till Sverige och hvars medlemmar leivat och verkat i Södermanland och Närke. Föräldrarna voro den framstående skolmannen, rektorn vid Karolinska läroverket i Örebro Johan Emil Strömberg (en broder till Strängnäs-biskopen Adam Theodor Strömberg) och hans maka Mathilda Lovisa Bronell. Efter att ha åtnjutit undervisning vid fädernestadens läroverk (1865—72) och genomgått dess tekniska skola åren 1872—74 blef han elev vid Teknologiska institutet i Stockholm, hvareifrån han utexaminerades som bergsingeniör år 1877. Han fick därefter anställning som smidesbokhållare och verkmästare vid Utansjö bruk i Ångermanland, där han stannade i fyra år, hvarefter han år 1881 öfverflyttade till Strömbergsverken i norra Upland. Här utövade han en mångsidig verksamhet först som bruksförvaltare 1881—92 och därefter som disponent 1893—97. Sistnämnda år kallades han slutligen att öfvertaga disponentbefattningen hos Aktiebolaget Österby Bruk, Dannemora, hvilken han i år lämnat på grund af brukets försäljning efter att ha innehaft den i nära två årtionden. Under Strömbergs ledning utvecklade sig den här bedrifna rörelsen högst ansenligt. Här fanns också godt utrymme för verksamhetslusten och driftigheten. Per Adolf Tamm hade utvidgat brukets tidigare domän genom inköp af ytterligare bruksegendomar och skogar samt där infört många förbättringar såväl i afseende på maskiner som arbetsmetoder. Som chef för det af hans arvingar bildade aktiebolaget fortsatte Otto Strömberg i samma anda. Här funnos kvarnar och mejeri för jordbruket, egna grufvor, järnbruk med masugn, vallonsmedja, brännstålsugnar, degelgjutstälverk, ångsåg o. s. v. Erforderliga träkol framställdes på platsen. I synnerhet vann bruket berömmelse för sitt utmärkta kvalitetsstål — det yppersta, som öfverhufvud kan framställas. Inalles sysselsattes öfver 300 arbetare.

Under de trettiofem år Otto Strömbergs lifsgärning varit förlagd till Upland har hans namn kommit att knytas till de mångfaldigaste offentliga arbetsområden inom detta landskap.

Redan år 1887 fick han säte i Upsala läns landsting, som han sedan ända till och med sistlidet är tillhört med blott två års afbrott (1897—98), och det nit, hvarmed han deltog i tingets arbeten, förde honom redan 1902 till vice ordförandeplatsen, som han år 1908 genom k. m:ts utnämning fick utbyta mot ordförandestolen. Om landstingets förtroende till honom vittnar ock, att han utsetts att vara en af länets representanter i Första kammaren alltsedan år 1905.

Vidare har Strömberg anlitats för uppdrag som ledamot i styrelsen för Ultuna landbruksinstitut och för en hel del enskilda bolag, af hvilka må nämnas Aktiebolaget Sveriges privata Centralbank och Upsala—Gäffe järnvägsaktiebolag.

Äfven som riksdagsman kom Strömberg snart att intaga en framträdande plats. Konservativ och tullskyddsvän anslöt han sig här till första kammarens majoritetsparti för att efter proportionalismens tillämpning öfvergå till motsvarande nya partiorganisation. Vid sina första riksdagar utsågs han till suppleant i konstitutionsutskottet, men fick därefter sedan vid det andra (1907) plats i det viktiga särskilda rösträttsutskottet; det var först efter mycken tvekan han anslöt sig till det Lindmanska representationsförändringsförslaget. Från och med år 1909 öfverflyttades emellertid Strömbergs verksamhet till statsutskottet, där han först under fyra år fungerade som suppleant och sedermera från och med 1913 års riksdag varit ordinarie ledamot. Dessutom har han tagits i anspråk för särskilda utskott: åren 1910 och 1911 hade han säte i de särskilda arbetsaftalslagstiftningsutskotten, 1912 i det särskilda arbetareskyddslagstiftningsutskottet.

Meningarne äro ej häller delade därom, att Strömberg hör till vår riksdags mera betydande män. Ehuru han med sin förnämligt reserverade personlighet icke så synnerligen flitigt deltagit i debatterna — oftast har detta skett då hans deltagande i ärendenas utskottsbehandling det påkallat — är det ingen hemlighet att han genom sin verksamhet i statsutskottet och ställning i öfrigt tillhör riksdagens arbetande och ledande krafter. En klok, begåfvad och rakryggad man erkännes han vara äfven af dem, som icke dela hans partiståndpunkt och nu vid sextioårsdagen ha äfven meningsmotståndare vittnat om, hur han vunnit dem under stridens gång: "hans typ är af ett annat snitt", skriver en bland dem, "än så många af dessa inom våra gamla landamärena, som tro sig vara stormän, därför att de födts med privilegier eller idissla partifraserna med ledighet." När man läser disponent Strömbergs anföranden i riksdagsdebatten, får man också ett starkt intryck af, att det här icke är gråa teorier, som diktera ståndpunkterna, utan att man städe har infört sig den praktiske mannen ur livets skola, som förstär både att taga och gifva skäl för det votum, som han efter moget öfvervägande funnit sig böra afgiva. Ur denna synpunkt har det också med rätta kunnat sägas, att Otto Strömberg intager en god och bemärkt plats i den ståtliga raden af svenska brukspatroner, hvilka allt ifrån Tore Petres och Carl Fredrik Wærns dagar spelat en så framstående roll i Sveriges parlamentariska lif — en följd af att de från ledningen af sina stora företag kunnat taga med sig så mycket af vilja och af kraft, af verklighetssinne, praktisk förfarenhet och personlig vederhäftighet.

Bland viktiga utredningsuppdrag, vid hvilka Strömberg kallats att medverka, förtjäna särskildt nämnas ledamotskap i gruflagstiftnings- och seminariekommittéerna. Ur den sistnämnda afgick han visserligen, innan den hunnit slutföra sitt arbete, men detta ingalunda på grund af bristande intresse för folkundervisningen, som i honom städe haft en intresserad vän.

Sedan 1908 har han haft säte bland järnvägsfullmäktige.

Till de hyllningar och välönskningar, som på sextioårsdagen kommo disponenten Strömberg till del, må här läggas ett uttalande af den förhoppningen, att det ännu länge må varda honom förunnadt att med hälsa och kraft göra sin förmåga fruktbarande både i det allmänna och i det enskilda affärlifvets tjänst.

Foto: Bokum, Malmö.

Kläd: Bengt Silfverparre.

C. L. BENDIX.
F. 1861 † 19 Aug.

Förste hofintendenten Carl Bendix ailed eiter några dagars sjukdom den 19 aug, på Sabbatsbergs sjukhus i Stockholm.

Carl Ludvig Bendix var född 1861 och son till grosshandlanden Emanuel Bendix i Stockholm. Redan tidigt drogs hans håg till jordbruket och äfven om han själf icke blef en af dess utöfvare, kom han dock allt framgent att åt vår modernärning ägna ett densamma befrämjande varmt intresse och en betydande del af sin eminenta arbetsförmåga. Efter att hafva genomgått Ultuna landbruksinstitut åren 1879—81 knöts han till Landbruksakademien, där han år 1887 blef notarie. Sedan 1892 tjänstgjorde han som sekreterare vid hushållningssällskapens årligen återkommande ombudsmöten, de s. k. landbruksriksdagarne, hvarförutom han innehade en kamrerebefattning vid Centralanstalten för jordbruksförsök.

Sin egentliga lifsgärning fann Bendix dock på utställningsväsendets område, där hans sällsynt stora organisatoriska förmåga efter hand i allt större utsträckning togs i anspråk. Under en lång följd af år stod han sålunda som organisa-

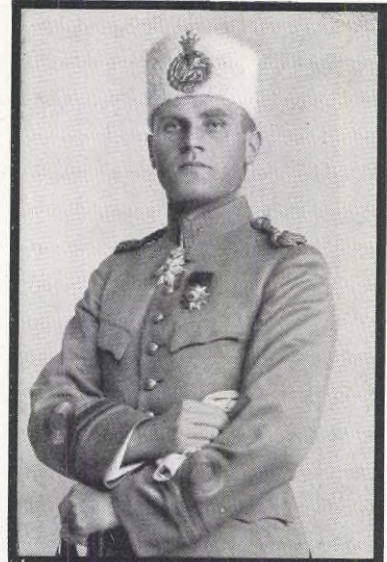

Foto: Jøger, Skum.

Kläd: Bengt Silfverparre.

E. ERIKSSON.
F. 1837. Stupad vid Turkiska fronten.

tor och ledare af ett stort antal större och mindre utställningar såväl inom vårt eget land som utomlands och det öfverlägsna sätt hvarpå han omhändertog denna maktpåliggande befattning förskaffade honom inom kort anseendet som vårt lands främste utställningsman. Som ett erkännande af hans stora förtjänster på detta område utnämndes Bendix år 1897 efter Stockholmsutställningen till hofintendent och år 1913 till förste hofintendent.

Enligt ingånget meddelande har majoren i persiska gendarmeriet f. d. löjtnanten i Norrlands artilleriregementes reserv *Abraham Edvard Eriksson* stupad vid den turkiska fronten, där han i egenskap af turkisk kapten deltog i striderna mot tyssarne.

Major Eriksson var född år 1887 och blef år 1907 underlöjtnant i Norrlands artilleriregementes reserv. År 1913 utmärkt vann ett raskt avancemang och blef år 1907 underlöjtnant i Norrlands artilleriregementes reserv. År 1913 utmärkt vann ett raskt avancemang och blef år 1907 underlöjtnant i Norrlands artilleriregementes reserv. År 1913 utmärkt vann ett raskt avancemang och blef år 1907 underlöjtnant i Norrlands artilleriregementes reserv.

EN I GÅNG VARANDE TORPED UPPFISKAD VID SUNDSVALL. Amatörfotograf

erhöll han anställning vid persiska gendarmeriet, där han på grund af visad duglighet vann ett raskt avancemang och blef år 1907 underlöjtnant i Norrlands artilleriregementes reserv. År 1913 utmärkt vann ett raskt avancemang och blef år 1907 underlöjtnant i Norrlands artilleriregementes reserv.

Den bortgångne unge officeren sörjes närmast af maka, hvilken, efter att förut hafva delat sin makes farofyllda lif i Persien och under flykten därifrån på försommaren, anlände hit till Sverige.

Vi återgifva en bild af en torped, nyligen uppfiskad i farvattnen utanför Sundsvall. Några fiskare observerade den farliga pläsen, då den med sakta fart rörde sig framåt i vattenytan samt lyckades kasta en tross om den långsamt arbetande propellern.

Ett förödande ras inträffade den 23 aug. i A. B. Merinos nya fabriksbyggnad i Borås. På grund af för hård belastning störtade ett bjälklag på en sträcka af omkring 25 m, ned i en af väningarne, där vid tillfället sju arbetare befunno sig. Fem af dessa hunno undan i tid medan de öfriga blefvo svårt om än ej lifsfarligt skadade.

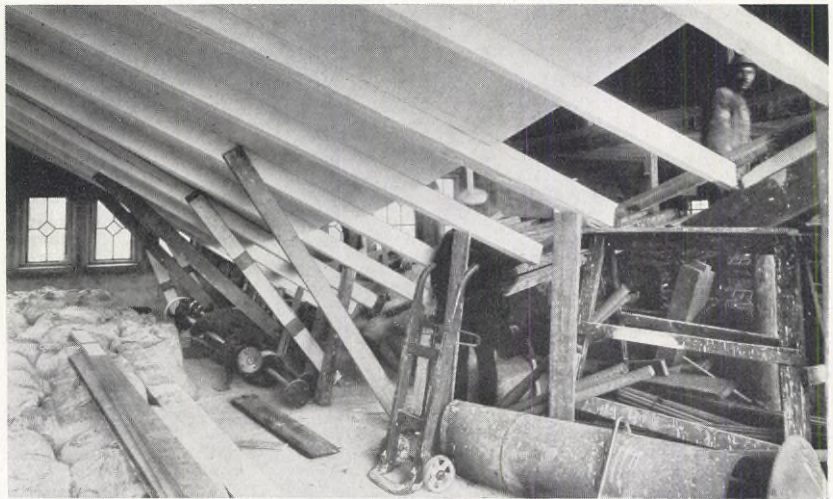

Foto för H. S. D af Atelier F. Ethiol Mö k. Borås.

BJÄLKRASET I A.-B. MERINOS FABRIKSBYGGNAD I BORÅS D. 23 AUG., dävid en man dödades och en skadades.

Kläd: Bengt Silfverparre.

FÖRENINGSMÖTEN.

H. 8 D. GÖTEBORGSFOTOGRAF.

Klubb: Bengt Skjerve.

ALLMÄNNA SVENSKA PRÄSTFÖRENINGENS MÖTE I GÖTEBORG öppnades den 21 aug. Främst synes biskop Rodhe (X).

Allmänna svenska prästföreningens femte årsmöte, hvilket hölls den 21—24 aug. i Göteborg räknade ett mycket stort antal deltagare, däribland ett flertal af vårt lands mest bemarkta prästmän. Sedan mötet inleddes med högtidsguds-

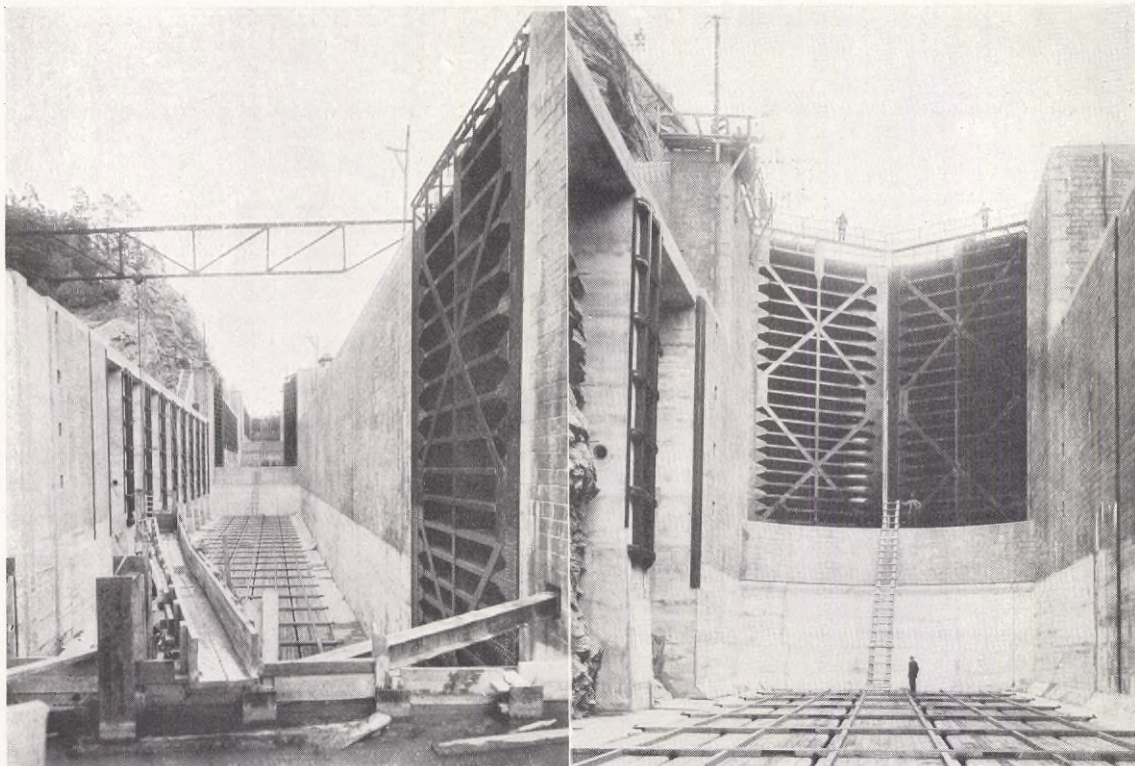
tjänst i Domkyrkan af biskop E. H. Rodhe vidtogs förhandlingarne i K. F. U. M:s lokal, hvarefter följde föredrag och diskussioner öfver frågor och ämnen af religiös, etisk och social innebörd.

SVENSKA FORNMINNESFÖRENINGENS MÖTE I KRISTIANSTAD 18—19 aug. Gruppbild framför Kristianstads museum. Något afsidet synes: 1. F. riksantikvarien O. Montelius, ordf. i Sv. Fornminnesföreningen; 2. Konsul Ljunggren, föreståndare för Kristianstads museum; 3. Riksantikvarien B. Sahlin; 4. Dr. G. Upmark, Nordiska museets styresman. (Text å sid. 785).

Foto. för H. 8 D. af atelier Betty Larson, Kristianstad.

TROLLHÄTTE KANALS OMBYGGNAD.

efter fotografen

SLUSSSTRAPPAN OCH EN AF DE NU FÄRDIGA SEX NYA SLUSSARNE (N:R 5), omedelbart före vattnets påsläppande.

Kliché: Kem. A.-B. Ernst Sjöströms pappers- och tryckeri AB.

Vi haiva blifvit satta i tillfälle att återgifva ofvanstående två intressanta bilder från *Trollhätte kanals ombyggnad*, hvilken nu närmar sig sin fullbordan efter att arbetet därmed pågått i sex och ett halft år. Den nya samfärdsleden, hvilken kommer att redan i höst öppnas för trafik, är byggd efter betydligt större mått än den nuvarande, och tillåter passerandet af fartyg om 1,500 tons dräktighet mot 300 ton hittills. Medan den gamla kanalen haft 16 slussar har fallhöjden från Vänern till hafvet, 44 meter, i fråga om den nya leden genom slussbyggnadernas större höjd kunnat öfvervinnas med endast 6 slussar.

Det väldiga ombyggnadsarbetet har dragit en kostnad af omkring 23 mill. kr.

Ett svårt järnvägsmisshäde inträffade den 22 aug. på Kälinge bangård under där pågående vagnsväxling. Vid passerandet af en växelkorsning urspårade fyra vagnar, af hvilka två kullvräktes, fullständigt blockerande banlinjen till stations, Lund—Trelleborgs och Landskrona—Kälinge—Sjöbo järnvägar. Två stationskarlar sväf-vade vid olyckstillfället i öfverhängande lifsfara men lyckades dock genom sinnesnärvaro och påpasslighet undkomma utan skador.

Enligt den verkställda undersökningen torde en ren olyckshändelse föreligga. Det synes nämligen, som skulle en tysk vagn genom fel å en hjulring haiva framkallat urspåringen.

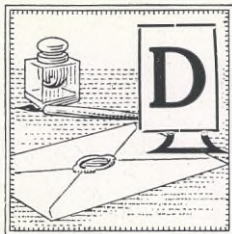
Amatörfoto. N. Wallin, Kälinge

TÅGURSPÅRNINGEN VID KÄFLINGE DEN 21 AUGUSTI.

Kliché: Kem. A.-B. Ernst Sjöströms pappers- och tryckeri AB.

BREFVET.

FÖR HVAR 8 DAG AF ERIC ERICSON.

ET tjugonde århundradets jäktande, mångstämmiga stadsbullen hade nått sin eftermiddagskulmen. Spårvagnsklockornas ideliga pinglande minde om en telefoncentral; billurarnas disharmoniska orkester spelade som för betalning; hästskornas och

hjulringarnas järn försökte imitera åskan, och som en monoton och dämpad underton flöt genom alla dessa högröstade ljud de många fötternas spänstiga eller trötta tramp.

Och bullret steg uppåt liksom den varma luften och trängde in i husen genom den hårsmalaste springa mellan fönsterbågar och falsar, genom luftventilerna och kanske också tvärs igenom de tjocka tegelstensväggarna.

Men i sitt eleganta rum i tredje våningen hörde Göran Alder gatuväsendet endast så svagt och undermedvetet, som man uppfattar ljuden omkring en i gränstillståndet mellan sömn och vaka, då verkligheten kallar, under det överklighetens drömmar sträva att hålla själen kvar inom sin maktsfär.

Pro primo var Alder som stadsbarn för länge sedan hårdad om icke rent af förhärdad mot stadens våldsamma, högljudda andedräkt, och pro sekundo var han i tankarna afsöndrad från yttervärlden, ty han skref bref. Till sin hustru, som efter en större äktenskaplig drabbning med många sårade och döda känslor rest till släktingar i en aflägsen landsort och i ett nyss anländt tätskrivet rekviem öfver det förgångna förklarar sig icke ämna återvända till slitningarna och slagen och de få stillestånden, som voro för korta, för att den flyktade harmonien och lyckan skulle hinna återvända ens för en stund.

När han i sin hand höll det öppnade brevet med den välkända, kvinnligt spåda handstilen och dubbelpорот, fladdrade i ögonen och munvinklarna ett lätt leende, som dock var nog markant för att röja något af seger. Kapitulerade hennes sega, tränade vilja så snart — efter knappt en vecka? Det hade han ändå icke trott utan satt skiljmsänsans minimum till en månad eller så.

Och så tog hon redan nu på sig ångerns kors och vandrade till Canossa, tänkte han i aningslös okunnighet om brefvets verkliga innehåll. Då hade ändå icke den krassa nutiden helt gått vilse från underverken.

Så sprätte han med långsam noggrannhet upp det flotta, aflånga kuvertet och vecklade upp de fyra arken, breddade ut dem på skrifunderlägget och och började läsa. Och efter hand som han läste, experimenterade hans ansikte med en hel serie olika uttryck, tills en legering af öfverraskning och smärta till sist behöll segern och blef konstant.

Och när han längst ned på sista sidan hunnit till: "Och nu farväl! Olga" — icke "Din Olga" som i alla andra bref af hennes hand han ägde — lutade han ryggen tillbaka och knäppte händerna om nacken och tänkte. Fladdrande, osammanhängande, som man gör det, när något stort och afgörande, något aldrig erfaret eller återkommande sker eller skett.

Jaså, hon hade äntligen tröttnat på honom och sin roll i hans lif. Nåja det förstod han, ty själf hade han länge varit trött på sin roll i hennes, och han tänkte ingalunda mobilisera några lagbud för att hålla henne kvar. Det var bäst för dem båda att deras vägar grenade sig åt skilda håll, hvar-

ifrån de icke kunde leta sig fram till en ny mötespunkt.

Men midt i lättnaden kände han en hettande harm öfver att hafva blifvit vrakad, öfver att hon och icke han först uttalat skiljmsäsoordet. Hans fåfånga vred sig som en mask, som gjort bekantskap med en ovarsam människofot, och gnällde om hämnd. Hon har slagit dig; slå igen — slå igen! skrek den.

Det var icke sant, ty öfver orden i hennes bref låg icke bitterhetens mörka moln utan en vemodets lätta aftondimma; en hjärtats tysta sorg öfver kärlekens förgångna härlighet — öfver att hennes sista bref till honom genom omständigheternas tvång skulle vara så olikt hennes första.

Men ändå lydde han sin chockerade fåfånga, och den drog en blindhetsslöja öfver hans nyktra klar-syn, så att han tyckte sig följa rättfärdighetens: med samma mått etc., när han började skaka fram hårda ord ur pennan — denna lilla synbart så ofarliga tingest, hvilken dock som vapen är tio gånger fruktansvärdare än dolken, därför att den kan tillfoga oläkliga själsliga sår.

"Min före detta hustru!" skref han med utmanande stor stil.

"Ditt bref kom ingalunda som en öfverraskning, ty i mina tankar har jag redan länge varit skild från dig. Att jag det oakadt icke bedt dig gå utan heroiskt mött dag efter dag i det inferno, hvartill vårt äktenskap urartat, har haft sin grund i en viss hänsynsfullhet, som jag hoppas att du räknar mig till rättfärdighet. Ty därigenom har du ju fått läska din kvinnliga fåfånga med att taga det första afsteget från den gemensamma vägen.

Jag kan icke tacka dig för de första åren, ty minnet af dem ha vi nött ut och trätt ihjäl för längesedan, och sakna dig kan jag icke heller, ty du lämnar intet tomrum. Jag är hel även utan dig.

Den ekonomiska sidan af vår brytning skall blifva ordnad till din fulla belåtenhet. Om du händelsevis möter någon fet och lätthandterlig patron där borta i Brackby, som ser sig besegrad på din storstadscharme, skall du icke behöfva se honom draga sig tillbaka, därför att du är för fattig.

Och till sist: Lef väl och stryk ut mig ur ditt minne, som du likt en kritteckning på en svart tafla redan är borttorkad ur mitt! Det står dig fritt att kittla dina väninnors nerver med drastiska skildringar af, hvilket odjur i karlkläder han var.

Din före detta man."

Han lade pennan och läste igenom det skrifna, och sedan han vikt arket tog han en kort tveksamhetens paus, innan han lade in det i kuvertet och skref adressen.

Hade han sagt för litet eller för mycket, hade han varit för hård eller för mild? Hans sårade fåfånga, som hela tiden hållit med hans hand om pennan, kunde icke svara på det, ty den var mätt och hade lagt sig att sofva, hvadan han antog, att det var bra som det var.

Så tog han på sig och gick ut att själf posta brevet. Närmaste brevlåda var bara ett och ett halft kvarter aflägsen. Han läste instinktivt: Tömmes nästa gång 6.10, lyfte klaffen och hade redan skjutit brevet halfvägs in i springan, när han hejdade sig och stoppade brevet tillbaka i fickan. Hvarför visste han inte.

Angrade han sina ord? Nej, det trodde han inte. Men han kunde ju gå till huvudkontorets brevlåda, så kom brevet desto snarare i väg, och dessutom fick han en välgörande promenad.

Foto. Jøger, Stilm. Klödet: Brigt Silfverparn.
FRU TORA TEJE OCH HERR GÖSTA EKMAN I "STRIDS-
ÄPPLET" PÅ SVENSKA TEATERENS PREMIÄR.

Besvarande en och annan bekants hälsning ledade han sig med den födde stadsbonds lugna säkerhet väg genom trängseln, och han behöfde icke stanna i gatukorsningarna för att låta en spårvagn eller bil passera. Hans öga hade förvärfvat en aldrig klickande förmåga att beräkna, om han skulle hinna före dem eller de före honom.

Ur en tvärgata vek fram ett ungt par, som några steg före honom höll hans kurs. De höllo ihop med armarna som två ärtrefvar och tryckte sig så nära hvarandra, rörelsen och offentligheten tillät.

Alder kunde icke undgå att välja dem till ankarplats för sin blick och icke heller att invärtes le sarkastiskt blekt och kyligt. Så där hade också han och Olga gått en gång, och icke trodde han då, att alla förlofningsillusionerna skulle mista lifvet under verklighetens brutala bödelshand — att han en dag skulle skrifi va det bref, han nu för vidare befordran till sin ungdomskärlek skulle antvarda åt posten. Men så annorlunda är lifvet än det ser ut genom ungdomsdrömmarnas färgade fönsterglas. Och det kan ju ingen hjälpa.

Det skulle kanske gå de två där framme på samma sätt. Om några år skulle kanske också de träta och skiljas och ännu i afskedsstunden blanda gift och hvassa pilar åt hvarandra. Han visste icke, hvarför tanken på den möjligheten grep honom som ett vekt och stilla svärmod, om icke därför att han i dem återsåg, hvad allt han mist.

Han tyckte, att det vore skada, om den vårligt ljusa och alstringsstarka lycka, de njöto hos nuet och i önskningarna tänjde ut till sitt varandes hela längd, snart nog skulle spädas ut och för-tunnas, tills den brast.

Ja visst vore det synd om dem. Men då var det väl lika beklagligt, att han och Olga redan gjort denna lyckobankrutt? Att han i fickan bar den sista hvassa pilen, som skulle gräfi va ett nytt

sår vid sidan om de många gamla oläkta eller redan ärrade.

Men, vid alla elementer, här gick han ju och blef sentimental, bara för att slumpen sändt i hans väg två okända ungmänniskor, som voro så obotligt förälskade, att de nödvändigt måste exponera sin röda dårskap för gatornas hundrade ögon. Bara de där två ville försvinna, bara en barmhärtig portgång eller en pompös butiksdörr ville taga hand om dem, men gata efter gata hade han dem framför sig som ett ofrånkomligt öde. Det såg ut som de skulle till posthuset de också. Kanske med förlofningskortet. Det antagandet hade synbara skäl för sig.

Alder försökte sysselsätta blicken och tankarna med butiksfönstrens konstrikt ordnade frestelser, men det lyckades bara minutvis. Sedan stal sig blicken mot hans vilja tillbaka till parvarelserna och tankarna till den sträcka af hans lif, öfver hvilken nu gravården var rest eller skulle resas.

Han frågade sig, hur det var möjligt, att två människor, som förenats i kärlek, kunde skiljas i en bitterhet, som liknade hat. Och hvems var skulden? Var den hennes — var den hans? Den var väl bådas. Ordspråksvisdomen säger ju, att tvås träta aldrig är ens fel.

Ären och vanan hade långsamt men oförtrutet gnagt på ömheten, och inga små barnahänder, intet gemensamt ansvar för ett lif, hvari deras smultit samman, hade återuppbyggt, hvad vanan ref ner. Så hade, kanske för en löjligt liten småsaks skull, det första hårda ordet fällits. Det hade lockat fram ett lika hårdt svar, och utan att de beräknat värdet af det, som i meningslöst kif trampades ner och refs i trasor, hade deras samlif blifvit ett ständigt krigstillstånd, där det hvarje stund gällde att vara på sin vakt mot möjliga anfall.

Men nu var det slut. Valplatsen låg öde och vaktade kampens minnen. Och de hviskade icke om ens seger öfver den andra utan om tvås stora nederlag.

Och anstod det den ene slagne att kasta efter den andre ett hän? Nej, det passade föga. Men hvad annat var det väl han tänkte göra.

Nu hade han hunnit postkontoret, och de i själfva vägen infällda boxarnas kopparlock upplyste i relief: Bref. Korsband. Alder gaf dem en half blick. Och gick förbi.

De två unga voro försvunna, hvar visste han icke. Han vek af vid första hörn och gick en annan väg hem. Han ville icke sända af det brefvet, som han nu kände en botfärdig ånger öfver att ha skrifi vit.

Han skulle, sedan dagen dött och den grönskärnade skrifbordslampans blidljus fyllde rummet, läsa hennes bref en gång till — kanske två. Och sedan skulle han skrifi va ett långt bref, men icke för att bedja henne tillbaka. Så naiv var han inte. Dödt är dödt, och ett sorgehus är i längden för dystert att lefva i. Men han skulle göra afskedet så vackert som möjligt med ord, som skulle ljuda som en dämpad återklang från de år, som i ett soligt tåg och under blomsterregn tågade genom hans minne, och förvandlade de sista åren till en marnattsdröm, han helst ville glömma.

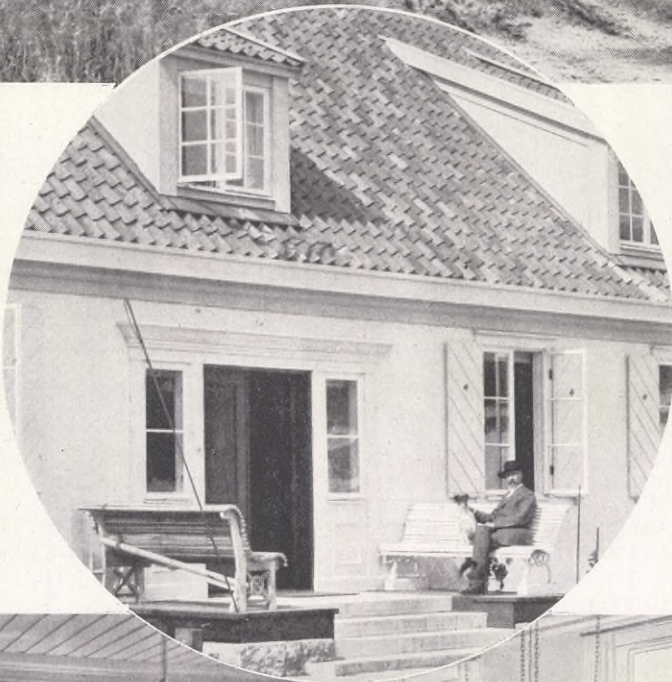
Text till bild å sid. 782.

Svenska museimanna- och Svenska fornminnes förenings medlemmar hafva i dagarna varit samlade till årsmöte i Kristianstad. Mötesdagarne upptogs af en serie intressanta föredrag och diskussioner anslutande sig till ämnen fallande inom de båda föreningarnes arbetsområde hvarjämte förekommo museibesök samt utflykter, däribland till det på fornminnen så rika Åhus.

ÖRGÅRDEN, PRINS EUGENS NYA SOMMARRESIDENS.

Prins Eugen har i dagarna flyttat in i sitt nybyggda sommarhem, Örgården, vid Vätterns strand, en mil från Vadstena. Det är ett litet en-våningshus i svensk herregårdsstil som den kunglige konstnären här uppfört åt sig efter egna ritningar, enkelt och anspråkslöst både till det yttre och det inre, men landtligt och hemtrefligt, lyckligt sammansmältande med den omgivande naturen, den vackra östgötsläätten. Huvudbyggnaden har sin fasad åt väster med en härlig utsikt över Vättern och västgötalandet på andra sidan. Det hvitmenade huset med

sitt höga röda tegeltak innehåller huvudsakligen ett enda rum, hvardagsrummet, där prinsen har både matsal, salong och skriftrum. På södra gäfveln ligger sängkammaren med utsikt över Omberg och sjön Tåkern. På vinden äro inrättade några gästrum. Förbundna med en mur och med denna bildande en åt norr, öster och väster inbägnad gård ligga ateljé, ekonomi- och stallbyggnader. Den förstnämnda är svängd något åt nordost. Det är prinsens afsikt att på sitt nya Örgården tillbringa sommaren från midsommar samt hösten.

Öfverst: UTSIKT ÖFVER ÖRGÅRDEN, med Örberga kyrka i bakgrunden. Mellerst: PRINS EUGEN PÅ SIN FÖRSTUKVIST. Nederst: HVAR DAGSRUMMET.

Fotos för H. 8 D. af atelier Fr. Borgstedt, Vadstena.

DE MÄRKLIGA GRÄFNINGARNE OCH FYNDEN VID NYA LÖDÖSE.

BESKRIFNING OCH FOTOGRAFIER FÖR HVAR 8 DAG AF G. LUNDSTRÖM.

Göteborgs stad firar 1921 minnet af sin 300-åriga tillvaro och i samband därmed anordnas en utställning, hvilkens historiska afdelning kommer att bjuda på många intressanta bigrag till älfdalens historia. Göteborgs gamla förstörda moderstäder, Gamla och Nya Lödöse, komma då åter att byggas upp, så långt forsknings ljus kan tränga. - Utgräfningsen af Ny-Lödöse, som redan föregående år påbörjades

Kiloh: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Sthlm.-Gbg.

ETT BLOTTADT GATUPARTI FRÅN DEN GAMLA STADEN. I hörnet en detalj från samma parti. Observera dropprännan, afsedd att hindra regnvattnet rinna in i bostäderna, samt den i en vägg funna kanonkulan.

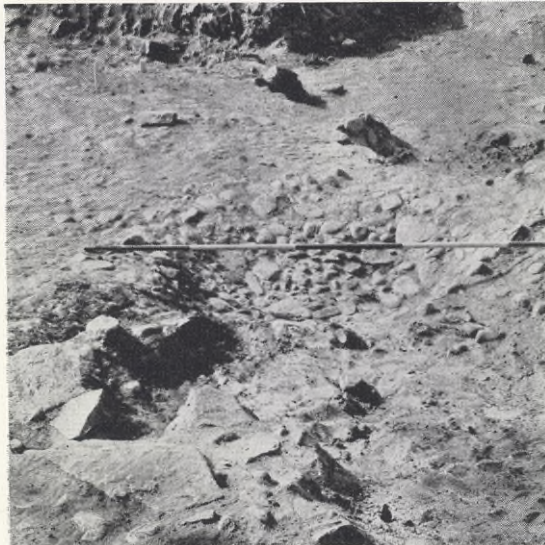

Kiloh: Bengt Silfverparre.

GRUNDSTOCKAR TILL ETT STÖRRE KORSVIRKESHUS VID HAMNEN. Fyndplats för guldmynnt och kakel m. m.

under ledning af d:r Sixten Ström-bom, ha i år genom ett anslag af 10,000 kr. från stadstullmäktige kunnat fortsättas i större utsträckning. — De storartade resultaten af gräfningsarna framgå i någon mån af här återgifna sammandrag och bilder.

Vi känna alla från historien, hur år 1473 Sten Sture d. y. utfärdade privilegier för en stad, belägen vid Säfveåns utlopp i Göta älf 1/2 mil från mynningen. Denna stad var Ny-Lödöse så kallad till skillnad från den 4 mil längre upp liggande Gamla Lödöse, som spelat ut sin roll. Anläggningen var en god lösning på en gammal fråga, porten till Västerhavet var öppnad, och det gällde endast att rätt utnyttja denna vinst. Men den obetydliga flik af Svea rike, hvilken nådde havet prässades hårdt af grannarna, danskarna, och detta fick också Ny-Lödöse känna. Under sin korta tillvaro af något mer än 100 år, brändes staden fyra gånger,

EN STENSATT GRAF
AF 2 METERS DIAM.

Användning och ändamål svårt konstatera, men sannolikt afsedd för uppsamling af regnvatten. Första gång en dylik grop påträffats

Vidst. bild: "GULDVASKERI". Med beräkning att jämte affall o. d. som plägat utkastas vid vattenposter undersöktes åbotten med mudderskopa. Och beräkningarne slogo in på ett öfverraskande sätt, i det jämte allehanda mindre värdefulla ting funnos jämväl mynt i guld, silfver och koppar af stort värde förutom vapen och husgeråd. Vanan, att på detta sätt deponera värdeföremål är icke helt afsigkommen, i det att på samma plats funnits dels ett hängsmycke från 1850-talet och dels en silfversked stämplad — 1901.

men borgarna älskade sin stad och med seg ut hållighet byggdes den upp på nytt trots krig och örlog. Men hvad fiendehand icke förmådde, det förmådde de egna, och när Hertig Carl anlade Göteborg längre ned, då var Ny-Lödöse saga all. Staden ägde dock bestånd till 1624, då Gustaf II Adolf bestämde, att borgarna i Ny-Lödöse skulle flytta till Göteborg och staden utplånas.

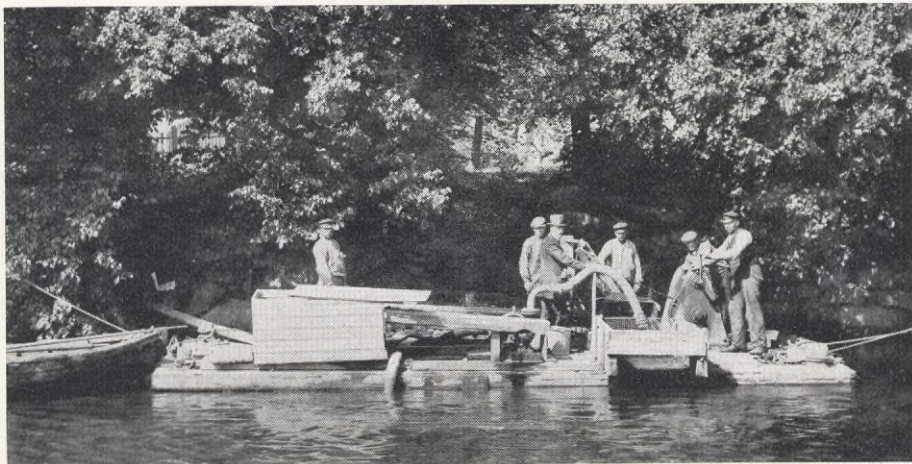
*

Föregående års gräfningar har fastställt stadens utbredning mot öster och nordost. Man hann också gräva fram tomtningar, gator, byggnadsdelar, ja, t. o. m. kyrkan, innan vintern bröt in. Detta år ha gräfningarna koncentrerats på nordvästra delen af staden, då man därigenom också skulle kunna fastställa den gamla älfåran, hamnen, strandgatorna o. s. v.

Redan samma dag gräfningarna började, den 3 juli, påträffades i närheten af Sæveån en mur, liggande i omedelbar anslutning till ett horisontellt bjälklager, som troligen är den ganska väl bibe-

hållna skeppsbryggan. Muren löper i riktning n. till s. och når en längd af 70 m. men den synes sträcka sig ännu längre. Intill denna mur ha flera gator gräfts fram, de flesta gående i rät vinkel mot bryggan. De äro synnerligen väl stensatta och försedda med rännsten, som enligt gängse bruk gick i mitten. Ofta ha gatorna också vid sidorna dropprännor för vattnet från taken. Ett flertal husgrunder, många af relativt stora dimensioner, ha blottats men oftast ha golven skattat åt förgängelsen och endast ett brunaktigt jordlager anger deras läge. Som en lustighet kan nämnas, att i en af stockarna fanns en kanonkula, ett minne från någon af ofredens dagar.

Ett utomordentligt intressant fält är till vänster om landsvägen mot norr, ty här synes en hel stadsdel komma fram fastän ett kaotiskt virrvarr af stensättningar, brandlagar och husgrunder för lekmanen synas omöjliggöra en verklig bild af staden. De skilda, ofvanpå hvarandra liggande stensättningarna representera olika byggnads-epoker efter hvarje förstörelse. Framgrävandet af grunden till en större byggnad försiggår för närvarande och kommer säkerligen att ge stora resul-

GRÄFNINGENS LEDARE OCH ASSISTENTER: Fr. v. Kand. A. Stark, d:r S. Strömbom (ledare) och kand. G. Lundström; vår författare (X).

tat. De lösa fynden under grävningarna ha varit synnerligen rika och utgöras till största delen af inhemskt lergods, såsom delar till grytor, pannor, skålar, fat, muggar men också mycket importeradt, företrädesvis tyska krus. De förnämsta tillverkningsorterna lågo i Westphalen och Rhenprovin-

BILA OCH DOLK FRÅN 1500-TALET. Bilan företer den märkliga egenheten att vara släpad, icke med en egg, utan två, i vinkel mot hvarandra. Dolkhandslaget är belagd med guld.

erna (Roeren, Træchen, Siegburg och andra). Förbindelserna ha varit lifliga, att döma af krusens antal. Af föremål af metall ha påträffats vapen och verktyg, såsom sporrar, hillebarder, mejslar samt dessutom mynt från sen medeltid och Vasatid. I det fotograferade stockvirkeshuset låg en myckenhet af kakel, delvis oglaserad, ett förhållande, som tyder på en inhemska industri. På samma plats gjordes också ett af de bästa myntfynden, nämligen ett par Vasamynt och ett guldmynt från Ferdinand och Isabella af Spanien.

I samband med grävningarna må nämnas den apparat som för första gången användes i ar-

Den sista af de af Dagens Nyheter anordnade och af hela landets sportvärld med utomordentligt intresse uppmärksamade svensk-amerikanska fotbollsmatcherna i Stockholm gick af stapeln den 24 aug. och blef en mycket vacker seger för vår svenska fotbollsidrott. Denna gång var det hufvudstadens och ett af landets för närvarande bästa lag, sammansatt ur A. I. K. och D. I. F., som mötte amerikanerna, och domare var dr H. Westergaard. Svenskarne satte genast ett högt tempo och af nervositet syntes intet. Skotten började hagla kring det amerikanska målet och efter endast elfvå minuter lyckades Söderberg under ändlöst jubel placera bollen i amerikanska nätet. Äfven under andra halftid togo svenskarne hand om spelet, som gick ovanligt flott med ett förträffligt samspel. Efter sex minuter vann Stockholm sitt andra mål, äfven detta gjort af Söderberg. Strax före tidens utgång fingo Stockholmarne in sin tredje boll, gjort af Svensson. Amerikanerne lyckades icke få något mål. 20,000 personer åsågo matchen. Från Stockholm reste det i hufvudstaden alltmåra populära amerikanska laget till Göteborg för att där täflla med ett starkt lag i den svenska fotbollsportens egentliga hemstad. Härom i nästa nummer.

DET SEGRANDE STOCKHOLMSLAGET.

Den 2:e fr. v. är Söderberg (i förstoring härvid); den 4:de fr. v är Svensson, däraf den förstnämnde gjorde 2 och den senare 1 mål

Efter fotografier.

SITUATIONSBILD FRAMFÖR DET AMERIKANSKA MÅLET.

E. J. Bengt Sjöberg

KAKELFYND FRÅN NYA LÖDÖSE:

1. NASSAU KRUS, vit botten med blåa ornament fr. 1500-talet
2. EN BIBLISK BILD, troligen en apostel.
3. BROTTSTYCKE UR "NATTVARDEN".
4. ETT SVENSKT KAKEL MED GUSTAF VASAS BILD.
5. ETT TYSKT KAKEL MED MARTIN LUTHERS BILD.

keologiens tjänst, nämligen ett mudderverk. Dr Strömboms riktiga tanke var att i ån borde det finnas en mängd föremål, som skulle ge en tydlig bild af förhållandena i Ny-Lödöse. Tanken blef handling, en mudderskopa anskaffades, pröfvades och gaf eiter någon tids fåfängt sökande ett glänsande resultat.

Utöfver det vetenskapliga värde, som de uppmuddrade föremålen kunna ge, innebär ju detta mudderverk för själfva fornforskningen ingen absolut metod, då gifvetvis åbottens kulturlager kommit i ett ganska godtyckligt för-

SVÄRDFÄSTE OCH SKEDAR FRÅN BÖRJAN AF 1500-TALET.
Svärdfästet inlagd med guld, bild af Lucretia. Af skedarne är den t. v. af horn och en efterbildning af den t. h. af silfver.

hållande till hvarandra. De funna föremålen äro emellertid kvaliativt synnerligen betydande, särskildt då här i mera bibehållet skick hittats redskap och vapen, som endast i ytterligt små fragment anträffats vid schaktningen. Den skatt af 100-tals koppar-, silver- och guldmynt och andra ädelt arbetade metallföremål, kostbar keramik och omsorgsfullt utförda småredskap af horn och trä, som stannat i vaskverkets galler, sätta liksom pricken öfver "i-et" på de resultat, som vunnits på fasta land.

GULD-, SILFVER- OCH KOPPARMYNT:

1. Guldmynt från Spanien med konung Ferdinand och drottning Isabella. 2. 6-marks guldmynt från Johan III. 3. En Johan II kopparklipping. 4. Silfvermynt från Johan III. 5. Silfvermynt från Carl IX med Jehova-tecknet.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

C. J. BERGSTRÖM.
F. d. Kronokassör. — Luleå.
75 år 17 Aug.*

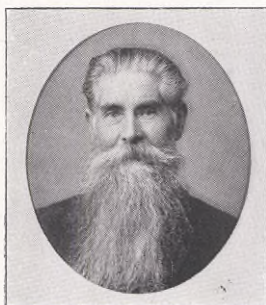
J. W. SÖRMAN
F. d. Stats-insp. — Rådman. —
Strömstad. 70 år 5 Sept.

B. O. V. HELLSTRÖM.
Yrkesi-spektör. — Stockholm.
55 år 2 Sept.*

R. S. ENBLÖM.
Arkitekt. — Djursholm.
55 år 25 Aug.*

E. G. EKSTRAND.
Fabrikör. — Stockholm.
70 år 12 Aug.

N. A. EKBERG.
Fabrikör. Stadsfullm. — Gefle.
50 år 28 Aug.

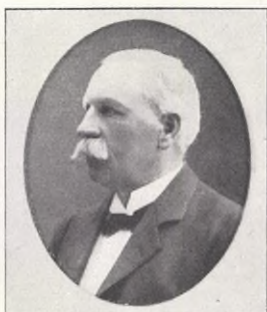
H. SCHRÖDER.
Grosshandl. Stadsfullm. Sunds-
vall. — 50 år 29 Aug.

E. JOSEPHSON.
Grosshandlande — Göteborg.
50 år 30 Aug.

G. HEDENGRÉN.
Nyttnämnd öfverste vid Norr-
bottens reg.*

G. B. AHLBOM.
Godsegare — Komm-man — W.
Eknö, Walskog 65 år 30 Aug.

J. A. WICKBERG.
Riksbanks-föreståndare — Vä-
nersborg. 55 år 31 Aug.

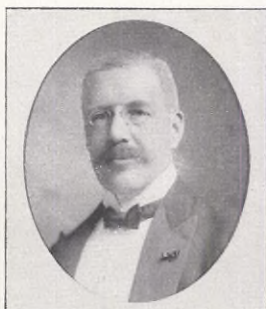
P. W. ENGLUND.
Rådman. — Köping.
50 år 27 Aug.*

F. N. BRUSEWITZ.
Bruksegare. — Limmared.
60 år 12 Aug.*

O. A. SÖDERBERG.
Nyttnämnd chef f. Kopparbergs
Bergslags A.-B.*

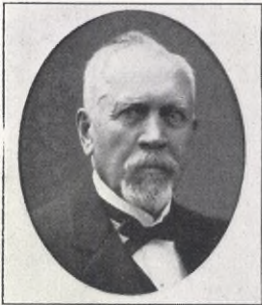
K. W. LUNDEBERG.
Bruksegare — Stockholm.
50 år 31 Aug.*

E. V. BOSÆUS.
Direktör. — Lessebo.
40 år 31 Aug.*

* Data å nästa sida.

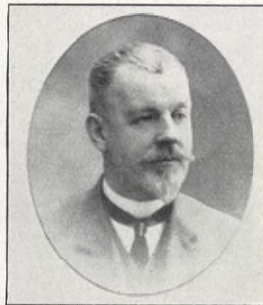
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

J. KALLENBERG †.
Fabrikör. — Upsala.
F. 39. † 8 Aug.*

C. E. DE RON †.
Länsveterinär. — Nyköping.
F. 56. † 14 Aug.

G. WICKMAN †.
Arkitekt. — Stockholm.
F. 58. † 22 Aug.*

deman, ordf. i hush.-gille, v. ordf. skattm. o. sekr. i länets fjäderfäafvelsfören., äfvensom led. af landstinget, v. ordf. i kyrko- o. skolråd. Led. af styr. i Sundsvalls handbank, Korsnäs såg-, a.-b. Krylbo-Norbergs jernv. a.-b. o. Kärrgruvan—Klackbergs jernv.-a.-b.

ELIS BOSEUS. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 99, ing. v. Fiskeby papp-bruk t 1900, anst. i Amerika t. 02; fabr.-förestånd. v. Lessebo papp-fabr. 02, verkst. dir. i Lessebo a.-b. sedan 03. Åtnjuter anseende ss. framstående lackman, har sersk verkat i införande af sv:nst finpapper på den hittills af utl. fabr. behärskade svenska marknaden. Sakkunnig v. utarb af den nya tulltaxan. Anordn. den svenska pappersutställn. v. Baltiska utst 1914.

CARL BERGSTRÖM. U-löjtn. i armén 96. Kronokassör i Luleå 73—07, kamrer i sparb. 84—14; mångårig led. af fattigv.-styr., deraf 14 år v. ordf. eller ordf.

OLOF HELLSTRÖM. Stud.-ex. 81, utex. fr. Polytechn. i Zürich 85; fabriksing. i Norrköping till 01; yrkesinspektör i Linköping t. 13, sedan sistn. år i II distr. På sin tid led. af Linköping stadsfullm. m. M. Led. af Riksd. A. K. 09—11

RUDOLF ENBLÖM. Afg. fr. Tekn. selsk. skole. Köpenhamn 84, från Tekn. högsk. 86; arkitekt. Speciallärare v. Tekn. högsk. sedan 12, öfverlär. v. bygn. yrkesskolan sedan 99. Styr.-led i Sv. teknolog-fören. 15. På sin tid v. ordf. el. ordf. i Konstnärsklubben.

GABRIEL HEDENGREN. F. 69, u-löjtn. v. Ner. reg. 89, löjtn. v. gen. stab. 99, öfveradj. o. major där 09, öf.-löjtn. v. Lifreg. gren. 13, öfverste i armén 15, i dagarne utn. t. chef i Norrb. reg. På sin tid förste lär. i krigskonst v. Art. o. ing. högsk., led. af en del komm., afd. chef v. Gen. stab. krigshist. afd.

PER ENGLUND. Stud.-ex. 85, hofr.-ex. 90; tj.-gj. i Hudiksvall, deraf tre o. ett halvt år ss. ff. borgmästare; rådmän, mag. sekr. o. not. publ. i Köping sedan 01. Sekr. h. stadsfullm.; ordf. i bygn. nmd, fattigv.-styr. o. pens.-nmd.; v. ordf. i hamnstyr.

FREDRIK (FRITZ) BRUSEWITZ. Afg.-ex. fr. Bergsskolan i Stockholm 80. Deleg. i Limmareds glasbruk, styr.-led. o. v. ordf. i a.-b. Fredr. Brusewitz, Limmared, v. ordf. i hushålln.-sällsk. kretsafd., styr.-led. o. hed.-led. i "De sju häradernas kulturhist. fören." i Borås; led. af Sv. mosskulturfören, styr. o. förvalt.-utsk. o. förestånd. i dess experim.-fält i Limmared, styr.-led. i länets folkhögsk.; intresserad fornlorska o. samlare.

OLOF SÖDERBERG. F. 72, stud.-ex. 91, deleg. i firman Söderberg & Haak, Stockholm sedan 97, o. efter affärens ombild. t. aktiebolag, ordf. i dess styr. Sedan 12 ordf. i Jern- o. metallvarufören, styr., led. af styr. i Stockholms ensk. bank, ordf. i Stockh. hand-kammare. Sedan 11 norsk generalkonsul i Stockholm. Har i dagarne blifvit utsedd t. disponent i St. Kopparbergs bergslags a.-b. Biografi o. helsid.-portr. årg. XVI: 18.

KRISTIAN LUNDEBERG. Afg.-ex. fr. Stockholms bergskola 88, anst. v. Forsbacka jernverk 88—89 samt, efter utländska studier, 91—08, de senare åren ss. verkst. dir. På sin tid ordf. i Walbo barnhems dir, näm-

JOHANNES KALLENBERG †. Inneh. o. eg. af Upsala tvättinrättin samt af såg o. trähyfleri. Led. af Upsala stadsfullm. 87—10, samt mång-årig led. af drätselkamm., bygn.-nmd, hamndir., komm.-f. Ståd. allm. brandst. bolag, Upsala fabr. o. handtv.-fören., fattigv.-styr., Borgersk gubb- o. enkehus, Borgersk äldste; led. af styr. i sparb. Verkst. dir. i ångt. a.-b. Ekoln.

GUSTAF WICKMAN †. Efter afslutade studier v. Chalmers tekn. läroanst. v. Konstakad. samt i utlandet, praktiserande arkitekt i Stockholm sedan 93. Arkitekt h. medicinalstyr. fr. 13. B. arbeten erinras om Nacka kyrka, utställn.-byggn. i Chicago 93, Skånes ensk. banks hus i Stockholm, Smål. ensk. banks hus i Jönköping m. fl. På sin tid led. af Stockholms stadsfull, led. af dir. i Allm. barnbörshuset samt af Stads-husnämnden

För insändare af porträtt att beakta!

Porträtt till Veckans Porträttgalleri

böra vara af möjligast sena datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen.

Särskildt påpekas nödvändigheten af att **alla förnamn angifvas, med tilltalsnamnet helt utskrifvet och understruket**. Förbiseente härutinnan **utesluter biografi**.

Porträtt och biografi

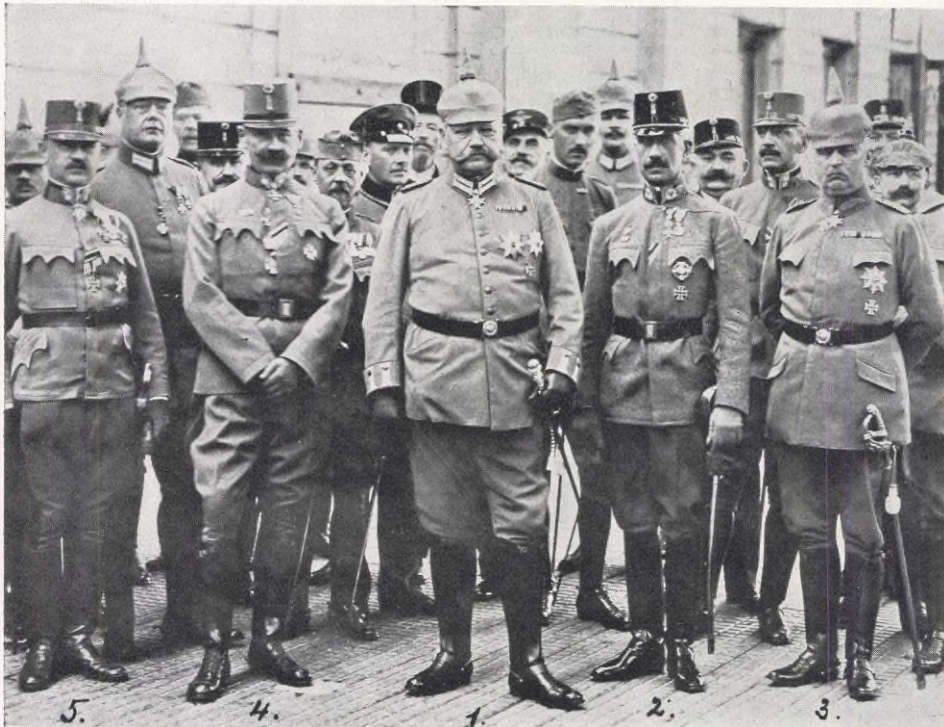
införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna. Förslag till införande emottagas.

Årsmöte

SVERIGES ENSKILDA JERNVÄGARS KONTORSPERSONALFÖRBUND AFD. II. Årsmöte i Karlskrona d. 13 Aug.

Klubb-Kem. A.-B. Bengt Sjöbergsparre, Stäm-Gog

— från fotografiska

Kitchin: Kem. A.-B. Bengt Sjöstridskräften, Sklm—Gbg

GENERALFÄLTMARSKALKEN VON HINDENBURG OCH GENERALÖFVERSTE VON BÖHM-ERMOLLI PÅ LEMBERGS JERNVÄGSSTATION. 1. gen.-fältm. von Hindenburg; 2. gen.-öfverste von Böhm-Ermolli; 3. generalstabschef von Ludendorff; 4. gen.-maj. Bardolf; 5. gen.-maj. v. Rimpl.

VÄRLDSKRIGET.

Den trötthet som måste utbreda sig förr eller senare öfver slagfälten började förmärkas under veckan 20—27 augusti på båda de stora hufvudfronterna, den östra så väl som den västra. Särskildt på *östfronten* tycks på sista tiden ett skede af allmän stagnation ha inträdt, så vidt man kan döma af rapporterna. Emellertid väntar man en offensiv af Hindenburg; skall denna verkställas före vinterns inbrott, hvilket tämligen säkert är centralmakternas mening, kan det icke dröja länge, innan ryska fronten på nytt samlar uppmärksamheten.

I väster har situationen icke på något nämnvärdt sätt förändrats. I Sommeafsnittet gjorde engelsmännen i veckans början några smärre terrängvinster. De togo den 21 en bergsrygg sydost om *Thiepval*. De fortsatte den 21 och 22 sina anfall mot tyskarnes ställningar mellan *Thiepval* och *Pozières*, hvarvid de ytterligare trängde fram och intogo ställningar, som på vänstra flygeln äro att söka ungefär en km. öster och nordost om *Thiepval*. En vägknut nära gården *Mouquet* omtalas som eröfrad af engelsmännen. Den 23—24 fortsattes striderna: tyskarne satte in ett kraftigt anfall mot engelsmännens högra flygel i trakten af *Guillemont*, vid hvilken plats liflig kampverksamhet ägde rum under hela den gångna veckan.

Söder om Somme hade operationerna en liknande variabel karaktär med franska och tyska anfallsföretag, som i det hela taget föga ändrade situationen. Fransmännen rapporterade den 22, att de eröfrat en del skyttegrävar i trakten af *Estrées*; tyskarne meddelade ett par dagar senare, att de genom motanfall återtagit, hvad de förlorat.

Den 24 gjorde tyskarne ett par framstötter mot *Soyecourt-skogen*. Den 25 omtalade franska rapporten, att byn *Maurepas* (på franska vänstra flygeln norr om Somme) definitivt intagits.

I Meusedistriktet återtog fransmännen den 18 aug. byn *Fleury*; under den där-efter följande veckan egde här betydande kraftmätningar rum, hvarunder fransmännen lyckades hålla den eröfrade terrängen och delvis utvidga den.

Från den italienska

fronten var det hufvudsakligen fortsatta artilleri-strider som rapporterades.

Lugnet på *Balkanfronten* har äntligen brutits, i det *bulgarerna*, sekunderade af tyskar och österrikare, omkr. den 19 inledde en offensiv mot *Sarrails Salonikitrupper*. Offensiven synes från början ha riktat sig mot Salonikiarméns båda flyglar: i öster *Strumaafsnittet*, i väster serbernas och fransmännens ställningar väster om *Ostrovosjön*. Hvad som faktiskt uträttats af de stridande trupperna är det ännu lönlöst att söka utreda, då alla rapporter blott tala om egna framgångar och förneka moständarens påstådda segrar. Så mycket tycks dock framgå, att bulgarerna haft en del framgångar med sina flygelangrepp, i det de i öster trängt fram på vänstra stranden af *Strumafloden* och i väster bl. a. eröfrat terräng söder om *Florina* och mot slutet af veckan nått ända ner till staden *Kastoria*. Emellertid omtalade en Berlin-rapport, att serberna vid denna tidpunkt ännu höllo stånd i bergen nordväst om *Ostrovosjön*, och att de därifrån anfällt bulgarernas ställningar.

Handelsundervattensbåten *Deutschland* återkom välbehållen till Bremen från sin märkliga Amerikaresa den 23 augusti, lastad med gummi och nickel och emottagen med utomordentliga ovationer och hedersbetygelser, i hvilket jubel hela Tyskland deltag. Den hade använt 21 dagar för sin öfverresa.

Den 19 voro engelska och tyska sjöstridskrafter invecklade i strid i Nordsjön. En tysk u-båt lyckades skada ett engelskt slagskepp, och en engelsk båt af samma slag torpederade tyska slagskeppet *Westfalen*, som dock fortfarande befann sig i stridbart skick.

KRIGSBILDER FRÅN SKILDA HÅLL.

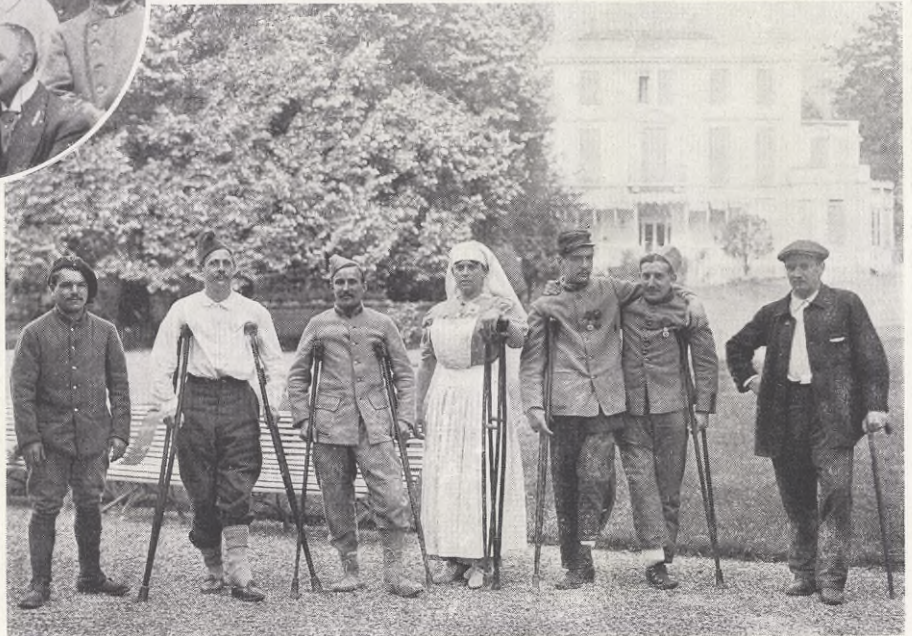

En svensks verksamhet bakom franska fronten. Allt sedan krigets början har en strax utanför Paris bosatt landsman, John Ahlström, numera fransk undersåte och gift med en fransyska, i sitt hem underhållit och vårdat ett tjugotal sårade franska krigare, under senaste tiden därvid biträdd af en framstående amerikansk kirurg dr Hutchinson.

Franske korpralen *Goutaudier*, 22 år gammal, har i dagarna vid Sommefronten af president Poincaré dekorerats med hederslegionens kors för visadt hjältemod och dödsförakt. Bragden bestod däri att han den 10 sistl. juli i Hemsbogen med tillhjälp af en kamrat tog 100 fiender, däribland två officerare, till fånga.

"Se här", skriver till oss en minnesgod landsman från Mexikanska gränsen, tvänne kvinnliga soldater. Ligger själf på gränsbevakning såsom underlöjtnant i Förenta staternas armé. 1:sta Minnesota infanteriregementet är mitt regemente. Hvarje morgon ger jag mina män en dos af den svenska gymnastiken, hvari kapten Lieberath var min präktige läromästare.

Vår meddelare, tidigare officer i svenska armén, är sedan några år bosatt i Förenta staterna och där verksam som lärare i svensk gymnastik. Då Förenta staterna för någon tid sedan sände trupper till Mexikanska gränsen, blef han i egen skap af amerikansk reservofficer inkallad till tjänstgöring.

Efter fotografi.

ETT SVENSKT HEM I NÄRHETEN AF PARIS UPPLÅTET TILL SJUKVÅRD: I medaljongen: 1. Herr J. Ahlström, 2. dr Hutchinson; därunder: Sårade i villaparken.

Källa: Bengt Silfversparre.

HVAR 8 DAG I ETT KRIGS-REKONVALESCENTHEM I ETT SLOTT VID WIEN.

Efter fotografi.

Källa: Bengt Silfversparre.

EN FRANSK HJÄLTE.

Efter fotografi.

Källa: Bengt Silfversparre.

MEXIKANSKA AMAZONER.

INNEHÅLL; Bruksdisponent O. M. Strömberg (biografi och helsidesporträtt). — Prins Eugen på Örgården. — Förste hofintendenten Carl Bendix f. — Major E. Eriksson f. — Måten och kongresser. — Trollhätte Nya kanalbyggnad. — Teaterpremiär i Stockholm. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri. — Utgräfningsarne vid Lödöse. — Brevet. Ber. af Eric Ericsson.

Ejtertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller ovlkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.